SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 93. V Ljubljani, v torek 24. aprila 1894. **Letnik XXII**

Nemški kulturonosci v Afriki.

Iz Nemčije, 19. aprila.

Nemško časopisje v „rajhu" brez izjeme politične barve opisuje in našteva zadnje dneve grozna zlodejstva nečuvene surovosti, katero je vprizorilo lansko leto od nemške kulture probujeno prusko vojaštvo, oziroma uradništvo globoko doli v vroči Afriki, nad novimi podaniki nemških kolonij v Kamerunu. Res iz Kamena bi moral imeti človek srcé in železne živce, da bi ga ne stresla nevolja in gnjus, ko čuje taka nečloveška dejanja, katerih bi se tudi vročekrvni rudečekožec v ameriških pragozdih sramovati moral — in to so čini nemških „kulturträgerjev", katerih prevažna naloga in poklic, privesti tudi divjo Afriko v naročje moderne evropske kulture, se je hvalisala in poveličevala nekoliko let sèm po vseh tevtoburških novinah to- in onostran Češkega lesa. Tako nekako piše večina nemških novin v „rajhu".

Jaz pa mislim, če bi bile te nečloveške grozovitosti, te podlosti, ki so v sramoto 19. veku, da bi bila ta dejanja izrodek kacega slovanskega življa, recimo Slovencev ali Čehov, pač bi bili kmalu s tem umazanim perilom napolnjeni vsi zaduhli predali židovskih listov in Slovenci že davno kuhani in pečeni v želodcu največjih židovskih vjed od dunajske „Neue Freie Presse" do najmanjšega netopirja enake baže, kakor je morebiti južno-štajerska „Deutsche Wacht". Vendar take prirojene finosti ali osvojene omikanosti, da bi svojega bližnjega drl živega na meh Slovan, zlasti Slovenec, nima, hvala Bogu, židovski listi na Dunaju in njih tovariši pa vsled tega veselja ne, mahati po tem, po čemur odriha zadnje dnove skoro večina časopisja pri nas v Nemčiji od avstro-židovskih listov zaradi prevelike omike tako visoko v nebesa povzdigovane Nemčije.

Pod naslovom: „Iz dnevnika nekega Nemca v Kamerunu", prinesla je najprej „Freie Deutsche Rundschau", „Freie Bühne", „Deutsche Reichszeitung", potem pa tudi drugi časopisi dnevne zapiske višjega v vladni službi bivajočega uradnika iz Kameruna, poročila, katera spričujejo, da grozovitosti divjih Kabilov v Maroki ali Culu-Kafrov v južni Afriki niti senca niso tega, kar se je godilo pretečeno leto in se morebiti še dogaja od prevelike omike napihnjenih Nemcev v Kamerunu, in na katera dejstva kaže zadnje dneve celi svet: Evo prusko-nemške kulture!

Naj sledi temu v dokaz nekoliko tega dnevnega zapiska, posnetega kolikor mogoče pe nemškem originalu v slovenski obliki. (Glej „Deutsche Reichs-Zeitung" 13. aprila.)

13. marca 1893. Izvedel sem zanimive posameznosti o Bokoko-vstanku. V poročilu je nekaj nepravilnostij. Gospod asesor Wehlau, ki je načeloval ekspediciji, je ob vpepeljenju več vasij dal prerezati nekaterim starkam vratove; môž ni mogel vjeti. Mesto 150 vjetnikov, kakor se je bilo poročalo, bilo jih je samo 12—15. Trudne, mršave, razmesarjene postave; na pol mrtvi, večinoma stare ženice, starčki in otroci; privedó jih na suho, pretepo in vržejo v ječo. Dva sta baje od glada pocepala pod jarbolo, na kateri vihra nemška zastava.

V tej ekspediciji vjeti jetniki, kolikor jih je še živih, delajo sedaj kot prisilni delavci pri napravljanju luke. Vendar zelo umirajo, večinoma, ker niso navajeni nove hrane.

17. marca 1893. O ekspediciji proti Bakoko, katero je vodil asesor Wehlau, izvedel sem danes zopet različne podrobnosti. Bilo je baje res grozno. Vjetniki bili so po cele dneve v najbolj žgoči vročini na ladiji („Soden") tako trdo privezani na jarbole, da so se jim v zateklih udih zaredili črvi. Take muke prenašati celi dan v tropični vročini in brez pokrepčanja! In ko so ubogi vjetniki pojemali, postreljali so jih kakor divjo zver.

Uradna poročila, katera seveda vodniki tacih ekspedicij sostavljajo, bahajo se seveda z bitko, ki bi bila največje junaštvo tega stoletja. Seveda! Papir je krotak in nihče ne vé in ne izda javnosti, kar se greši v najbolj temnem delu sveta.

31. marca 1893. Guvernêr in g. Müller sta iz Viktorije nazaj, kamor sta se bila podala. Mej tem, ko sem bil bolan, povrnil se je asesor Wehlau s svoje nove ekspedicije. Vjetnikov ni privel seboj; čemu, ker bi tako tukaj pocepali — zato dal jih je na ladiji rajši potolči. („Habe ihnen 'n Paar auf den Kopp geben lassen", tako se je izrazil pri obedu.) Potem pripoveduje: „Vojaci, zlasti jeden, kaj spretno znajo kožo s čela potegniti; na spodnji čeljusti narediš z nožem zarezo, potem primeš in potegneš celi skalp čez obraz in glavo nazaj. (Die Soldaten, namentlich einer, hatten es famos 'raus, den Feinden die Haut über den Schädel zu ziehen; am Unterkiefer wurde mit dem Meser ein Schnitt gemacht, dann mit den Zähnen angepackt und der ganze Skalp über Gesicht und Kopf herübergezogen.") — Idealen način vojskovanja.

Koliko grozovitih prizorov se je igralo pri tacih ekspedicijah, o katerih se sploh ničesar ne vé, ker svedok belokožec iz sramu rajši molči.

Od tacega vojevanja se črni sovražnik pač prida priučil ne bo, da, ostane surov, še bolj surov in gorje njegovemu sovražniku, če mu pride v roke.

26. aprila 1893. Gospod Wehlau je v Viktoriji zopet nekda prav grdo gospodaril. Dr. Preuss piše tako poročniku Scheffleru v privatnem pismu, katero mi je pokazal.

Gospod Wehlau bral je črnce z nogama, pretepel mešetarje (tudi črnce) čudé se, da ni nobene mrhovine, če je česa potreboval.

4. maja 1893. Sodni dan; sodnik asesor Wehlau!! Naj navedem nekaj izgledov za ilustracijo tukajšnjih sodnih razmer.

Žena zamorka toži moža, da grdo ž njo ravna. Brez dokaza in priče obsodi se mož na 50 palic in ta kazen se mu tudi precej odšteje. Črnec A. Bell je tožen, da je ukral uro. Privedo ga. Prve besede, katere čuje, so: „Samo dve poti sta, ali obstani, da si res ukral uro, ali drži 50 gorkih." Bell se izgovarja: „Ne, jaz ure nisem ukradel." Precej ga odženo ter mu jih odštejejo 50 gorkih z bičem iz nosorogove kože. Ko ga zopet privedo, obstane brez daljšega izpraševanja, da je uro ukradel. Dobil je 6 let (piši in beri šest let) zapora, 100 mark v denarju in po 15 gorkih prvo soboto vsacega meseca.

Avg. Bell dobil je baje mej omenjeno obravnavo okolu 80 gorkih, nekaj zato, ker ni precej obstal, nekaj pa, ker je pri zahtevanih odgovorih pri protokolu jecljal. Kaj se pa pravi vtakniti 80 gorkih en sam popoldan, to vé le tisti, ki je bil nazoč pri taki proceduri. Svež, sekan beefsteak ni nič proti temu.

Drug slučaj: Gospod asesor Wehlau sluti, da mu je njegov služabnik vzel smodek. Na podlagi tega sumničenja, dá mu odšteti 20 gorkih. Tako se godilo leta 1893 v nemški Afriki. Takošna kazen, katero merijo okradeni sumljivemu tatu brez dokazov seveda tudi v Kamerunu ni vsakdanja reč.

Gospod poročnik Schröder strmi nad to obravnavo, ki je tudi vsled surovega obnašanja asesorja Wehlau-a znamenita. Nekaj posebnega je, ako predsedujoči sodnik govori kakor bi tulil rabeč psovko, kakor: mrha, pes, dalje: „Luder", „Schweinehund" — Slovenec nima izraza." Tako stoji od besede do besede v nemških časopisih, katerim je prepuščena vsa odgovornost gledé teh zapiskov. Dalje pa poročajo tudi druge lepe reči, češ, da je dal asesor Wehlau tri jetnike vojakom, naj je kar praviloma pokoljejo. Mašinist Gebhard na ladiji „Nachtigal" to stvar tako-le popisuje: „Črnce so z nožmi razrezali, razsekali razmesarili, ker je Wehlau ukazal, da se puške pri usmrtenju ne smejo rabiti."

Dovolj! Če so ti dnevni zapiski resnični, ne imenujejo nemški časopisi zastonj takih nečloveških dejstev nemških kulturonoscev v Afriki največjo sramoto 19. veka in prav ima, če piše neki časnikar v „rajhu": „Pojdite se solit vi Moskali, Turki, Mameluki, bežite Hotentoti in vi divji Kabili, žive ljudi dreti na meh — znamo le mi Nemci."

Delavske zadeve v Idriji.

Z ozirom na naš sobotni članek: delavske zadeve v Idriji, dobili smo nastopni popravek: Nanašaje se na članek v Vašem cenjenem listu od sobote dne 21. 1894 št. 91. „Delavske zadeve v Idriji" — „1. Dr. Ferjančič in njegove zasluge za Idrijo" podajem v zmislu § 19. tiskovnega zakona nastopni popravek:

1. Krivo je, če se je govorilo, da so se bili idrijski delavci obrnili s svojimi prošnjami na gosp. posl. pl. Globočnika in da je le-ta prošnje izročil meni, da naj delam mesto njega". Res pa je, da so se delavci obrnili name v času, ko pl. Globočnik še poslanec ni bil, da mi je potrebne podatke izročil gospod Stegnar in da sem jaz potem, ko sem se na licu mesta podrobno podučil o razmerah, pri prvi priliki v državnem zboru podatke porabil, kakor sem bil delavcem obljubil. Nisem napravil „interpelacije", — kakor trdi članek, ampak govoril sem obširno in podrobno o predmetu.

2. Ni res, da me je minister poljedelstva, ko sem govoril radi delavskih plač, zavrnil z opazko, češ, kaj govorim o tem, saj je to že dognana stvar. Res pa je, da je minister pazljivo poslušal moj govor in ko sem izgovoril, pristopil k meni ter si izprosil podatke za stvarno porabo s pripombo, da se mi ni treba bati, da bi koga zaradi teh podatkov kaka odgovornost zadela. Jaz sem gospodu poljedelskemu ministru podatke izročil in on mi jih je vrnil čez par dnij.

3. Popravljam stvarno, da nisem sklical zadnjega shoda v mesto Idrijo za to, „da pokažem Idrijčanom plod in uspehe svojega dunajskega napora njim v prid", ampak zato, ker sem bil naprošen priti v Idrijo, ker je Idrija središče okraja in se mi je tam

3/4 6 M. M.

bilo nadejati največje vdeležbe volilcev in ker sem hotel odposlancem delavskega bralnega društva prihraniti pot v Ljubljano, ki so jo hoteli storiti, da mi izroče diplomo častnega članstva. Da se nisem prišel v Idrijo ponašat z uspehi svedoči tudi to, da v svojem poročilu nisem druzega konstatiral, kakor da sem se za rudniške delavce potegnil in da me je razveselila vest, da je ministerstvo nekoliko mesecev pozneje delavske razmere nekoliko zboljšalo.

4. Konečno popravljam, da se nisem nikdar kitil „s pavovim perjem“ in mi v predležečem slučaju tega celo ni bilo treba. — Z odličnim spoštovanjem dr. Ferjančič, državni poslanec.

Dostavek: Nato pojasnilo so najbolj kompetentni odgovarjati naši gg. državni poslanci, od katerih se nadejamo, da stvar pojasne ter potrdijo dr. Ferjančiču zasluge, kar jih ima za zboljšanje delavskih plač v Idriji, pa tudi povedó, kedo drugi še in koliko so se trudili v ta namen.

Državni zbor.

Dunaj, 23 aprila.

Budgetna razprava.

(Dvanajsti dan.)

V pričetku današnje seje bil je najprej rešen nujni predlog Fanderlikov gledé podpore za pogorelce v Ogerskem Hradišu na Moravskem, potem se je nadaljevala razprava o proračunu za uk in bogočastje.

Prvi je govoril bukovinski posl. Hormuzaki o razmerah v Bukovini. Tamošnji Rumunci so kakor otroci, ki nič ne zahtevajo, katerim se pa tudi nič ne da. Pridružili so se koaliciji, pa niso še nič dobili, dasi se še godé znamenja na nebu. Zlasti se v šolstvu premalo ozirajo na Rumunce. Učni minister je rekel, da se hoče ozirati na deželnozborske sklepe, zato za zdaj opominja na dotične sklepe bukovinskega deželnega zbora. V daljnem govoru razpravlja politične razmere v Bukovini in boj med deželnim predsednikom in finančno upravo, v katerem je bajè propadel deželni predsednik, o katerem pravijo, da so ga že odstavili, ker ne more Bukovine sprijazniti s koalicijo. Ali to ni res, Bukovinci so za koalicijo in vse, kar se očita baronu Kraussu, je zgolj sumničenje nekaterih rusofilskih privržencev. V Bukovini naj vlada le ne moti sporazumljenja med Rumunci in Rusini, pa ne bode imela boljih cesarju in vladi zvesto udanih podložnikov, kakor so Bukovinci.

Češki poslanec Kurz je zahteval, da naj se na gimnazijah bolj ozirajo na realistične predmete. Dozdaj se preveč gojé klasični jeziki, ki niso tolike važnosti za pouk, kakoršna se jim prideva. Konečno predlaga resolucijo, da naj se polagoma začne krčiti pouk v klasičnih jezikih in da naj se spodnje gimnazije primerno vravnajo s spodnjimi realkami. Sestavil je tudi pregled, koliko učencev v posameznih deželah obiskuje gimnazije in koliko realke ter je iz tega sklepal, da je število njih, ki po dovršeni gimnaziji živé od državnih davkov, veliko večji, kakor njih, ki se v realkah pripravljajo za trgovino in obrt, od katere morajo plačevati davke. Ali v tem je velika pomota; mnogo gimnazijalcev, rekel bi skoraj, večina njih se med študijami pogubi in ne pride do tega, da bi v državnih službah živela od državnih dohodkov, narobe pa se tudi realci ne poprijemajo sploh obrtnije ali trgovine, ampak kot tehniki stopajo v državne službe in ravno tako kakor prvi živé od davkoplačevalcev.

Na vrsto so prišli danes še poljski poslanec Sokolovski, mladočeški poslanec grof Kovnic in rusinski poslanec Barwinski, ki so vsak s svojega stališča razpravljali šolske zadeve. Potem je bila obravnava zaključena in sta govorila le še glavna govornika Kaizl proti in Pientak za predloženi proračun, za katerima je prišel k besedi poročevalec Pininski, ki govori, ko sklepam to poročilo. Obširnejih podatkov iz omenjenih govorov danes zaradi pomanjkanja časa ne morem poslati, storim pa to jutri, ko zaradi odsekovih sej ne bode javnega zborovanja.

Omenjam le še, da so se pred poročevalcem k dejanjskim popravkom oglasili poslanci Bonda, Freuinfels in Adamek. Dalmatinski italijanski poslanec grof Bonda je zavračal svojega hrvatskega tovariša Perića, ki se je spodtikal, da Italjani v Spljetu zahtevajo italijansko ljudsko šolo. Bonda trdi, da so v prejšnjih letih v Spljetu že imeli italijansko šolo, katero je pa hrvatski cesarski namestnik odpravil. Ako torej zdaj zopet tirjajo tako šolo, ni to nič novega, ampak le zopetna ustanovitev odpravljene šole, ki je za 2000 italijanskih prebivalcev v Spljetu tako opravičena, kakor hrvatska ljudska šola v Zadru, kjer tudi hrvatskih prebivalcev ni več kakor 2000. Kar je za jedne prav, je za druge pravično.

Opat Freuinfels se je oglasil k dejanjskemu popravku, da zavrne zavijanje njegovega že v zadnjem poročilu obširno omenjenega govora gledé šolskih postav. „Moj predvčerajšnji govor,“ rekel je govornik, „so nekateri na nepričakovan in še bolj na jako neljub način razumeli v zbornici, še bolj pa zunaj nje. Popolnoma se zavedam, da sem o šoli govoril jasno in umevno in na način, ki je v popolnem soglasju z zadržanjem, ki ga je v tej zadevi že od nekdaj zavzemala konservativna stranka. Vendar sem primoram še jedenkrat z dejanjskim popravkom poudarjati, da se katoliški-konservativni poslanci sicer oziramo na obstoječe razmere in da svojih zahtev zdaj ne poudarjamo, da smo pa pristopili koaliciji z izrecnim varovanjem svojih načel. Tega ne pustimo veljati, da bi bilo zadržanje naše stranke v prevažnem šolskem vprašanju kdaj neutemeljeno, ne dobro, ali ne primerno okoliščinam. V šolskem vprašanju nam nedvojljivo naša vest daje vodilo za naše obnašanje in temu zadržanju bodemo neomahljivo zvesti ostali tudi v prihodnjem času.“

Poslanec Adamek je zavračal različne trditve ministrove, kar je predsedniku baronu Chlumeckemu dajalo povod, zopet ga opominjati, da naj se strogo drži stvarnih popravkov in da naj ne sega v polemiko.

Po končni besedi poročevalčevi in glasovanju o centralu sklenil je predsednik ob polu 6. uri zvečer sejo ter prihodnjo sejo napovedal za sredo ob 10. uri dopoludne. Na vrsto pride proračun za bogočastje, pri katerem je kot protigovornik oglašen dr. Kronawetter, ki leto za letom v svoji strasti in svojem sovraštvu do katoliške cerkve zahteva, da naj država ničesar ne plačuje za verske potrebe, ampak da naj jih plačujejo dotični verniki sami. Tudi letos gotovo ne bode druge pesmi pel!

Minister Szilagyi in civilni zakon na Hrvatskem.

Iz Zagreba, 20. apr.

Pri veliki debati glede civilnega zakona na Ogerskem bili so prisotni tudi hrvatski poslanci, vendar pa jim ni bilo potrebno glasovati za to postavo, kajti dosta je bilo domačih Judežev, da je bila postava sprejeta, kakor so to želeli ogerski slobodni zidarji.

Za plačilo so pa dobili Hrvati od ministra Szilagyija prav lep pozdrav, na kateri so seveda po stari svoji navadi molčali. Ni jim bil ta pozdrav sicer po volji, ali zopet niso bili toliko pogumni, da bi bili nanj odgovorili, kakor se je spodobilo. Ogerski minister je v svojem pozdravu navestil boj hrvatski avtonomiji na celi črti. Po njegovem razlaganju Hrvatska sicer ne spada v justičnih zadevah pod Ogersko, ali je vendar neobhodno potrebno, da se v tej zadevi na Hrvatskem spremene neke postave glede zakona, kar je tem lažje, ker ima Hrvatska z Ogersko eno državljanstvo. Zdaj se najbolje vidi, kako kratkovidni so bili Hrvati, ko so v tej zadevi pred več leti popustili Mažarom. Ker imamo eno državljanstvo, morejo oni nas prisiliti na marsikaj, kar sicer ne bi bilo mogoče. Tako je tudi v tem slučaju. Minister Szilagyi se je že izjavil javno, da bode gledal, kako naj se v hrvatskem saboru spremene neke postave, da se bode mogel civilni zakon brez zapreke izvajati za one, ki bodo to želeli. Tako se bode sklenilo, da bode na Ogerskem sklenjen zakon civilni za one osebe, ki se preselijo na Hrvatsko ter tukaj zadobe občinsko pristojnost, tudi na Hrvatskem veljaven. Da bode naš sabor ustregel ogerskim zahtevam, razumi se samo po sebi, saj večidel naših poslancev gotovo tudi hrepeni po tej novi postavi, vendar se je ne upajo javno zagovarjati, ker dobro vedó, da jej je narod povsodi nasproten. Če se že tedaj ne da vse doseči, naj bodo na ta način odprta vrata, da se bo lahko zahajalo vsaj deloma na zakonodavno polje hrvatske avtonomije. To vse pa so le posledice naše prevelike popustljivosti.

Kar je pa minister rekel glede Reke, to je pa že prava drzovitost in oholost mažarska. Po njegovi trditvi nima nobenega vprašanja reškega več za Ogersko, zatoraj se bode na Reki uvel civilni zakon brez vsacega zadržka. Ni li pri tej izjavi oblila rudečica naših poslancev, ko so slišali, kako prezirno govori minister o vseh dogovorih med Ogersko in Hrvatsko glede Reke? In vender ni nobeden naših poslancev vstal ter zavrnil ministra, kakor bi se bilo spodobilo. Povedati so mu morali Hrvati javno na ogerskem saboru, da reško vprašanje še ni rešeno in da še vedno obstoji, kajti Hrvatska do zdaj še ni privolila na zahteve mažarske glede tega dela kraljevine hrvatske. Vse, kar Mažari izvajajo na Reki, je provizorno in nezakonito, dokler se v tej zadevi ne odloči po merodavnih faktorjih položaj Reke med kraljevino Ogersko in Hrvatsko. Ti trije faktorji pa so poslanstva sabora hrvatskega, ogerskega in zastopstva reškega, ki imajo rešiti to zadevo.

Tako se bere o vravnavi celo v onem glasovitem § 66., ki je bil že po sklenjenih dogovorih med Hrvatsko in Ogersko brez znanja hrvatskega sabora in vlade prilepljen na dotični spis, pa ga morda ni spisa med državnimi spisi, ki bi imel tak prilepek kakor ga ima omenjeni. Po tem se najbolje vidi, na kakšen način so se hoteli Mažari polastiti Reke, in kako zdaj trdijo, da za njih ne obstoji reško vprašanje. Mi pa trdimo, da še vedno obstoji, kajti po nagodbi bi se morala ta zadeva dalje razpravljati, ali do tega ne pride nobenkrat, ker Mažari in Rečani tega nočejo, ker dobro vedo, da Hrvati ne bi popustili v tem vprašanju. Kako zagrizeni sovražniki so Rečani nasproti Hrvatom, vidi se tudi po tem, da nočejo pošiljati svojih dveh poslancev na hrvatski sabor, češ da nimata na tem saboru nič opraviti. To seveda Mažarom godi, ker morejo na ta način delati na Reki, kar jih je volja, če tudi je vse protipostavno, kar tam uvajajo brez dozvole hrvatskega sabora. In tako nezakonito bode tudi delo ministra Szilagyja glede civilnega zakona na Reki, kajti Reka spada po nagodbi še vedno v pravoslovnih in cerkvenih zadevah pod Hrvatsko ter je to, kar se na tak način izvaja, le moč jačega. A kako dolgo bode trajala ta moč jačega na Ogerskem, to je vprašanje časa po hrvatski poslovici: „Svaka sila do vremena.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. aprila.

Volitve v mestni svèt na Dunaju. Na Dunaju bila so izpraznjena tri mesta mestnih svètnikov. Govorilo se je o nekih pogajanjih, da bi volili sedaj v mestni svèt kacega protisemita. Ta pogajanja pa niso imela nobenega vspeha. Liberalci bi bili protisemitom prepustili jedno izpraznjeno mesto. Poslednji so zahtevali, da se jim prepusti vsa tri mesta, ker še tudi potem ne bodo primerno zastopani v mestnem svètu. Vsled tega so se pa liberalci odločili, da volijo tri liberalce. Voljeni so občinski odborniki Stiastny, Nechansky in Moric Mayer. Liberalci torej ostanejo v dosedanjem številu v mestnem svètu. Protisemitje se pa nadejajo, da se razmere drugo leto premené, ko bodo v II. razredu dopolnilne volitve za občinski zbor. Liberalci sami čutijo, da se jim že majejo tla pod nogami, ali se nadejajo na vladno pomoč.

Poljaki in Šlezija. Poljski klub se je poslednje dni pečal tudi z razmerami v Šleziji. Pri tem so pa Poljaki popolnoma pozabili na Čehe v Šleziji. Naglašali so le, da se mora v Šleziji določiti, do kje sega poljski vpliv. V tistih delih dežele, kjer bivajo Poljaki, naj se osnujejo poljske šole in v Tešinu naj se osnuje tudi poljska gimnazija. O vsem tem naj se sporazumijo Poljaki z Nemci. Po tem takem bi Šlezijo nekako razdelili Nemci in Poljaki mej seboj. Čehi bi bili potem izročeni na milost in nemilost Nemcem. Morda baš poslednji napadi čeških poslancev v državnem zboru nagibajo Poljake k tej politiki, da se ne bodo več brigali za Čehe. Za Čehe v Šleziji to nič dobrega ne pomenja, ker mladočeški poslanci zanje ničesa storiti ne morejo, ko bi tudi hoteli, ker nimajo v državem zboru nikacega vpliva.

Rusini. Rusinski poslanci so sklenili od vlade zahtevati, da se v vzhodnem delu Galicije nastavijo šolski nadzorniki, ki bodo vešči obeh deželnih jezikov. Ta zahteva je gotovo pravična, ker pač nikdo ne more nadzorovati kake šole, ako učnega jezika ne zna. Nekateri rusinski listi pa mislijo, da to ne zadošča. Rusinski poslanci morali bi najmanj zahtevati, da se razdeli deželni šolski svet. Sama na sebi tudi ta zahteva ni neopravičena. Če se je razdelil deželni šolski svet češki, pač ni nobenega pravega povoda, da se ne bi gališki. Rusinski listi mislijo, da je jedno tako mogoče preprečiti polonizacijo. Se-

veda Poljaki so odločno proti taki razdelitvi, ker se bojé, da bi naposled stvar ne pripeljala do delitve dežele. Starorusini imajo namreč v svojem programu delitev Galicije.

Predloga o civilnem zakonu se je že odposlala gospodski zbornici. Jutri se bode odsek o njej posvetoval. V odseku je večina za predlogo in bode torej gotovo vsprejeta. Odsek se bode v četrtek posvetoval o tej stvari in jo najbrž reši v jedni sami seji, ker opozicija v odseku ne bode delala nobenih ovir. Opozicija želi, da stvar kmalu pride v zbornici na vrsto, dokler se vlada dobro ne pripravi. Opozicija je pa že dobro pripravljena. Kak bode izid, se za gotovo ne vé. Večina bode majhna, naj se že stvar odloči tako ali tako. Vladni časopisi preté, da se po vsej Ogerski začne velika agitacija proti gospodski zbornici, ako bi civilni zakon odklonila. To je pa najbrž le strašilo in dokazuje, da vlada ni nikakor še gotova svoje večine. Nekateri mislijo, da vlada odstopi, ako propade s svojo predlogo, ali to nikakor ni verojetno, ker ima večino v zbornici poslancev. Če bode razpustila državni zbor, pa še ni gotovo, ker bode poprej dobro premislila, koliko ima upanja do zmage pri volitvah.

Badenska. Katoliki badenski že dolgo zahtevajo, da se tudi za deželni zbor vpelje občna volilna pravica. Tako upajo, da bi prišli do večine. Narodni liberalci so dosedaj se odločno upirali občni volilni pravici. Letos so se pa premislili in so se v deželnem zboru izrekli za občno volilno pravico, ako se vpelje proporcijonalni volilni sistem. Tako se nadejajo liberalci, da si zagotové vsaj znatno manjšino. Najbrž bodo katoliki tudi zadovoljni s tem in se potem volilni red za Badensko spremeni. S tem se bode naredil konec liberalnemu gospodstvu v tej deželi. Kakor je znano, liberalna badenska vlada veliko huje omejuje pravice katoliške cerkve, kakor katera druga koli v Nemčiji, posebno ne trpi verskih redov. Dosedaj so bile vse pritožbe zastonj, ker liberalna večina deželnega zbora se na-nje ni najmanj ozirala.

Cerkveni letopis.

Staroslovenska liturgija v senjsko-modruški cerkvi.

Nadškof zagrebški dr. Juraj Posilović je objavil svojim svečenikom na velikonočno nedeljo okrožnico, s katero se uvaja obligatna staro-slovenska liturgija za senjsko-modruško škofijo. V uvodu okrožnice poudarja nadškof, da se je mnogo trudil, urediti to važno zadevo. Da se mu je to posrečilo, zahvaliti se ima sv. Očetu Leonu XIII., kateri je v Rimu oskrbel tisk staroslovenskega misala, ki je sedaj že razposlan po žnpnijah. Slovanski jezik v liturgiji je privilegij hrvatskega naroda — pravi okrožnica — s katerim se Hrvate odlikujejo pred vsemi drugimi Slovani latinskega obreda. Ta privilegij nam mora biti tem dragoceneji, ker se ga morda posluži previdnost božja, da vse Slovane zopet združi v jedno pravo cerkev. — Nato da nadškof navodila svečenikom, kako naj se vršé vse te spremembe; k letu osorej upa višji pastir, da bodo vsi svečeniki vešči glagolice lahko zadostovali svoji dolžnosti, vršeč službo božjo v staroslovenskem jeziku.

„S temi odredbami — završuje okrožnica — uvedemo sveto rimsko liturgijo v staroslovenskem jeziku in rimski misale v slovanskem jeziku v naših škofijah Senj in Modruš ali Krbava v spomin na 50letni škofovski jubilej papeža Leona XIII. v slavo svete rimske apostolske stolice ter v srečno združitev vseh Slovanov v sveti katoliški in apostolski cerkvi.“

Slovstvo.

Comentarius in evangelium s. Joannis. Latinščini veščim čitateljem javljamo, da je v katoliški tiskarni v Ljubljani ravnokar zagledala beli dan v drugi izdaji bogoslovska knjiga, razlaga evagelija sv. Janeza, spisana po mil. gosp. stolnem proštu ljubljanskem dr. Leonardu Klofutarju. V prvi izdaji je bila itak znana daleč čez meje slovenske, celo čez meje Avstrijske. Pripomnimo pa, da je 2. izdaja precej povečana in v marsičem zboljšana. Pomnožena je za celih 50 stranij in predelana v najznamenitejših eksegetiških partijah, tako da jo bodo z veseljem čitali in študirali tudi oni cenjeni čitatelji, ki so svojedobno učili iz 1. izdaje. Gg. bogoslovcem pa, katerim se razlaga sv. pismo v latinskem jeziku, bode dobro služila kot šolska knjiga. Kdor je bila izdaja vpeljana kot šolska knjiga, bodo tem rajši ohranili izboljšano izdajo, za katero je učeni gosp. pisatelj primerjal najnovejše in najslavnejše eksegete, kot Corluyja, Schanza, Pölzla, Grimma, Knabenbauerja in Cornelya. Mil. gosp. pisatelja ne moremo dovolj zahvaliti za to delo, izvršeno iz ljubezni do bogoslovske vede v visoki starosti in jubilarnem letu, tako da je smemo imenovati učeno zlatomašniško darilo. Zato želimo tudi mi, kakor prevz. gosp. knezoškof ljubljanski v cerkveni aprobaciji, „naj bi to delo vzbujalo preč. gosp. pisatelju zlatomašniku trajno hvaležnost v srcih čitateljev!“ — Dobiva se knjiga pri gosp. pisatelju in v katoliški bukvarni v Ljubljani ter pri Henr. Kirsch-u na Dunaju, izvod po 2 gld. L.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. aprila.

(Štiridesetletnica poroke Nj. veličanstev.) Danes dne 24. aprila minolo je 40 let, odkar se je naš presvetli cesar poročil z bavarsko vojvodinjo princeso Elizabeto. Tiho in v družinskem krogu obhaja danes na Dunaju naš slavni vladar s svojo soprogo cesarico ta spominski dan, avstrijski narodi pa se ob tej redki priliki hvaležno spominjajo modrega vladarja Nj. veličanstev ter prosijo Boga, naj tudi še v prihodnje deli svoj blagoslov presvetlemu vladarju in njegovi soprogi cesarici. Tudi Slovenci, vsikdar zvesti svojemu vladarju, spominjajo se radostno in hvaležno tega spominskega dne, želeč: Mili Bog ohrani nam še mnogo let očeta in vladarja Franca Jožefa I. in cesarico Elizabeto!

(Blagoslovljenje doma družbe sv. Mohorja.) Iz Celovca, dne 23. apr.: Prihodnji četrtek, dne 26. aprila t. l. dopoludne bode se blagoslovil novi dom družbe sv. Mohorja. Ob 8. uri služila se bode v cerkvi sv. Duha slovesna sv. maša, potem pa se bode cerkveno blagoslovilo vse poslopje! — Gotovo bode novica, da je srečno dodelan veliki narodni dom vseh Slovencev, lepi dom slavne naše družbe, izredno razveselila vse Slovence, osobito še one, ki jih šteje družba svojim udom! — Da bi obilen blagoslov božji vedno spremljal delovanje odlične naše družbe, da se čim lepše razcvita in čim uspešnejše deluje v čast božjo in v prospeh naroda slovenskega! To naj nam izprosita sv. Mohor in sv. Fortunat, mogočna družbina zaščitnika!

(Kanonično vmeščena) sta bila danes čč. gg. Josip Preša na župnijo Ovsiše in Anton Žlogar na župnijo Kranjsko Goro.

(Vipavska železnica.) Gg. državni poslanci grof Franc Coronini in tovariši vprašali so g. trgovinskega ministra v poslanski zbornici 5. t. m. sledeče: 1. Iz kakega vzroka se ni vsprejela krajevna železnica „Gorica-Ajdovščina v načrt zakona, ki se tiče krajevnih železnic, katere se imajo zagotoviti v letu 1894? 2. Ali misli Nj. eks. v kratkem primerno ukreniti, da zagotovi zgradbo omenjene krajevne železnice, kolikor pride pri tem v poštev državna podpora?“ Bo-li iz te moke kaj pogače?

(„Slovensko zvezo“) katoliško in bralno društvo v Št. Petru pri Gorici je vis. namestništvo potrdilo. Prvi občni zbor bo 29. t. m. v Mervicevej gostilni.

(Za okrajnega šolskega nadzornika) imenovan je gimnazijski profesor v Celju g. Mih. Zavadlal in sicer za okraj Kozje, Sevnica in Brežice.

(Sodnijski izpit) je izvršil rovinjski c. kr. avskultant g. dr. Anton Posič, rodom Grgarec.

(Nova pošta) C. kr. poštno brzojavno ravnateljstvo v Trstu nam naznanja: Dne 1. maja t. l. odpre se pri Sv. Ani pri Tržiču na Gorenjskem nov c. kr. poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica c. kr. poštno-hranilničnega urada. Med Sv. Ano in Tržičem vozil bode dvakrat na dan poštni voz.

(Č. g. dr. Ivan Jurič) gojenec iz „Germanika“, se je vrnil iz Rima v Gorico, bolan. Priporočamo ga v molitev, da mu Bog povrne zdravje.

(Umrl je) za srčnim mrtvudom g. A. Ličen, c. kr. davkar v pokoju, v Gorici dne 23. t. m. ob 1. uri popoldne. Pokojnik je uradoval več let tudi v naši posojilnici. N. v m. p.

(Goriške volitve.) Poroča se nam: Pri volitvi v mestno starašinstvo sta izvoljena v III. razredu kandidata meščanskega odbora: dr. vitez Josip Maurovich in dr. J. Gresich.

(† Dr. Pavel Monti,) deželnega sodišča v Trstu predsednik, umrl je vsled kratke in mučne bolezni v nedeljo ob 3. uri zjutraj. Bil je le $1^1/_2$ leto predsednik in je iz lombardske družine. Ni znal slovenski, kot sodnik pokazal se je vědno nepristranskega. Njega namestnik bode baje dosedanji predsednik dr. Leon Fiochi, ki je popolnoma vešč slovenskega jezika.

(Bela žena.) Iz Dobrove, 23. aprila: Včeraj umrla je v Šmartinem h. št. 17 najstarejša žena in oseba v tej fari, Uršula Remic, v 91. letu svoje starosti. Danes zjutraj okolu 8. ure je pa neizprosna smrt pobrala moža v najboljših letih g. Franceta Dolinarja na Švici h. št. 22, posestnika, gostilničarja in predsednika tukajšnjega krajnega šolskega svèta. Pokojnik je bil v soboto še v Ljubljani, bil je že prehlajen; včeraj se mu je shujšalo, začelo se mu je mešati; zvečer bil je dejan v sv. poslednje olje. Zdravnik je rekel, da je nevarnost pred mrtvoudom, in — danes zjutraj je ugasnilo blago življenje. Kot predsednik krajnemu šolskemu svètu bil je ves vnet in mož na svojem mestu. Značaja bil je kaj mirnega in krotkega; storil je rad vsakemu dobro. Večni mir in pokoj njegovi duši.

(Umrli Rafael Constantini.) ki je bil jeden najhujših talijanašev v Trstu, je bil dne 20. t. m. jako slovesno pokopan. Pred smrtjo je naročil, naj zavijejo njegovo truplo v zastavo savojske rodbine. Toda rabinec Melli je to prepovedal vzlasti zaradi tega, ker je pri ti zastavi tudi — križ. Rodbina si je pomagala s tem, da je iz zastave izrezala križ in tako ugodila i želji rajnikovi, i — rabincu.

(Laški pa slovenski otroški vrt v Ločniku.) Kakor smo že poročali, otvorilo je laško šolsko? društvo „Lega nazionale“ laški otroški vrt v Ločniku pod Gorico 15. t. m. Sobotni „Corriere“ javi, da se je vpisalo do 18. t. m. čez 136 otrok. Mi se številu nikakor ne čudimo, ako pomislimo, da v Ločnik zahaja več številk „Corriere di Gorizia“, „Piccolo“ itd. samih pristno(?) avstrijsko-mislečih, a javno čez „lužo“ škilečih listov-hujskačev. Čudimo se pa, kako more znani šepavi dopisnik ločniški „Corriere“-jev napisati tako opozlo ter prazno vest, da z otvorjenjem laškega je splošno izpraznjen slovenski vrt?! Mi tega kratko nikar verjeti ne moremo. Tako pisarjenje je le pesek v oči, le slepilo umetno nastavljeno od strani prenapetih navdušencev za „Lego“ in rodno mater „Italijo“.

(Sveti oče o časništvu.) Dne 12. t. m. je bil pri sv. očetu vrednik lista „Italia reale“ — Tinetti. Sveti oče mu je rekel, da je sedaj najboljša obramba papeštva in cerkve — časništvo; zato naj se vse žrtvuje, da se to vzdržuje in razširja.

(Prvine na Goriškem.) V petek prodajali so na goriškem trgu prve češnje in na Goriškem nabrani grah. Zgodaj?!

(Tržaška katoliška družba) priredi dne 29. t. m. romanje v Strunjan pri Piranu. Število udeležencev je omejeno na 300.

(Kozé v Gorici.) V goriško predmestje Placuto zanesli so iz tujega kozé. V sosednih hišah vlada opravičen strah. Kandidatinje tamkej bivajoče ne smejo v šolo. Bolezen se je baje prikrivala več tednov.

(Zdravišče v Gradežu.) Iz Gorice: Kakor sleherno leto, sprejme tudi letos odsek morskega zdravišča v Gradežu brezplačno 50 škrofuloznih otrok z Goriškega v morske kopeli. Starišem v Gorici treba poslati do 31. maja prošnjo s prilogami: krstni in ubožni list, zdravniško spričevalo ter svedočbo o stavljenju koz, potom goriškega magistrata, na deželi pa potom c. kr. okrajnega glavarstva na odsek „za morsko zdravišče v Gradežu.“

(Romanje o priliki stoletnice, kar se je rodil Pij IX.) V Senigaliji, rojstnem kraju nepozabnega rajnega Marijinega papeža, v Loreti, katero je tako povzdignil, in v Rimu, koder je opravljal vrhovno pastirsko službo, bodo od rojstnega dne 13. maja dalje velike slovesnosti. Kanonik msgr. G. B. Mander v Treviso je na čelu odboru, ki priredi dva romarska vlaka: 1. Iz Kormono v Loreto in Senigalijo (2. razred: 31·40 lir, 3. razred 17·65 lir); 2. iz Kormona v Rim, Asisi, Loreto, Senigalija (via Treviso-Bolonja) (2. razred: 48·15 lir. 2 r.: 27 lir — nekako 12 gld. — za tja in nazaj). Cene so izredno nizke. Romarji se sprejemajo do 10. maja za prvi in do 23. maja za drugi vlak pri imenovanem kanoniku.

(Vraničen prisad.) V Mirnem pod Gorico spazili so med živino več slučajev vraničnega prisada.

(Židovsko!) V „Przegladu“ beremo to-le: V Bolšovicah so nabili židje tamošnjega učitelja Lenarta Dašinjskega. Dne 18. marca t. l. jih je šel v Stanislavov tožit; a od tega časa ni ne duha, ne sluha po njem. Sploh mislijo, da so ga židje na

potu ubili. Neki kmet je ženi učiteljevi rekel, da vé, kje je njen mož, toda da tega za vse na svetu ne povė, ker se boji židov. Bolšoviški židje sedaj najnesramneje napadajo nesrečno ženo. In do zdaj se ni niti preiskava začela!

Društva.

(Občni zbor društva za podporo in oskrbljevanje bolnih in onemoglih društvenikov.) V mestni dvorani vršil se je predvčeraj letošnji občni zbor prvega ljubljanskega društva za podporo in oskrbljevanje bolnih in onemoglih društvenikov. Predsedoval je zboru načelnika namestnik, gospod J. Kovač, kateri je, pozdravivši v lepem številu zbrane društvenike, otvoril zborovanje ter najpreje konštatoval, da so društvene razmere v pretečenem letu bile ugodne ter da je društvo svoje dolžnosti nasproti članom svojim moglo natanko izpolniti. Da so se društvu zopet toliko potrebni izredni dohodki pomnožili, priredila se je tudi pretečeno leto velika javna tombola, ki je vrgla 763 gld. 19 kr. čistega dobička. Kranjska hranilnica darovala je društvu tudi pretečeno leto 200 gld., lekarničarji dajali so ceneje zdravila, isto tako je tiskarna Klein in Kovač društvena tiskarska dela oskrbela za znižano ceno. Na predlog vodstva sklenil je občni zbor, naj se v korist društvene blagajne tudi letos priredi velika javna tombola. Kakor je bilo razvidno iz poročila blagajnika g. A. Klein-a, iznašali so dohodki društva v pretečenem letu 2367 gld. 37 kr. ter je blagajnični preostanek koncem decembra 1893 iznašal 438 gld. 30 kr. Društveno premoženje naraslo je na 5459 gld. 72 kr. Potem vršila se je volitev društvenega vodstva ter je bil načelnikom zopet izvoljen vladni svètnik g. dr F. Keesbacher, njegovim namestnikom g. I. Kovač, blagajnikom gospod A. Klein, zapisnikarjem g. dr. A. Schaffer in preglednikom g. A. Eberle. Namesto umrlih odbornikov J. Bukovnika in J. Novaka bila sta izvoljena gg. Fran Jakopič in J. Grossmann. Konečno izrekel je občni zbor priznanje marljivemu društvenemu blagajniku g. Klein-u, in ker ni bilo več posebnih predlogov, zaključil je načelnika namestnik zborovanje.

Narodno gospodarstvo.

Slovenske hranilnice in posojilnice.

1. Hranilnica in posojilnica v Št. Janžu v Rožni dolini na Koroškem je imela leta 1893 vkup 44.338 gld. 87 kr. denarnega prometa. Udov šteje 122, ki imajo v deležih 365 gld. 93 kr. Hranilnih vlog se je vložilo 15.618 gld., vzdignilo 2150 gld. 7 kr., ostalo koncem leta 29.069 gld. 85 kr. Posojil se je dalo 17.277 gld. 24 kr., vrnilo 2896 gld. 79 kr., ostalo 25.526 gld. 17 kr. Čistega dobička je bilo 50 gld. 91 kr., upravnih troškov 21 gld. 42 kr. Rezervni fond iznaša 386 gld. 17 kr.

2. Hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom na Koroškem je imela lani 401 zadružnikov, ki imajo v deležih 2907 gld. 7 kr. in 99.044 gld. 94 kr. denarnega prometa. Posojil se je dalo 24.110 gld., vrnilo 6974 gld. 90 kr., ostalo 78.390 gld. 60 kr. Hranilnih vlog se je vložilo 35.938 gld. 72 kr., vrnilo 21.570 gld. 22 kr., ostalo 74.900 gld. Upravnih troškov je bilo 191 gld. 47 kr., rezervni fond šteje 2140 gld. 85 kr.

3. Hranilnica in posojilnica v Sinči vasi na Koroškem je imela leta 1893 udov 365 s 3173 gld. deležev. Denarnega prometa je bilo 57.032 gld. 30 kr. Hranilnih vlog se je vložilo 20.244 gld. 45 kr., izplačalo 11.840 gld. 12 kr., ostalo 59.121 gld. 16 kr. Posojil se je dalo 15.646 gld. 75 kr., vrnilo 4596 gld. 60 kr., ostalo 63.442 gld. 10 kr. Rezervni fond šteje 1053 gld. 74 kr., upravnih troškov je bilo 146 gld. 70 kr., čistega dobička 592 gld. 78 kr.

Telegrami.

Dunaj, 23. aprila. Predlog Vallisa Cavalottija, da se naj jutri začne razprava o finančnih predlogah, se je odklonil po kratki in živahni debati z 269 proti 56 glasom. Na predlog Crispijev se je sklenilo z veliko večino, da se razprava o tej stvari začne 15. maja.

Dunaj, 24. aprila. Danes ob 7. uri 45 minut došla je avstrijska cesarica na kolodvor Dunaj-Penzing. Na kolodvoru jo je pozdravil cesar. Cesar in cesarica odpeljala sta se takoj v Lainz. Na najvišjo željo je izostal vsak vsprejem.

Belgrad, 23. aprila. Simić je imenovan poslanikom na Dunaju.

Madrid, 24. aprila. (Oficijelno poročilo). Včeraj so v Lizaboni 104 osebe za kolerinom na novo zbolele, 3 pa umrle.

Atene, 24. aprila. Pri potresu je v okraju Lokris 210 oseb ubitih in 180 težko ranjenih, v drugih pokrajinah je 50 mrtvih in 100 ranjenih.

Tujci.

22. aprila.

Pri *Maliču*: Baroch, Sikuschegg, Helly, Lindner, Münck z Dunaja. — Mauthner iz Belskega. — List iz Lipsije. — Laurič, dr. Buchler iz Trsta. — Marija Rainer, Ana Braun iz Gradca. — Renner iz Mostara. — Erker iz Kočevja. —

Pri *Slonu*: Pollak, Henkel, Oesterreicher, Hilfreich, Boskovits, Kauka z Dunaja. — Klein iz Oberstein a. — Knoll iz Gradca. — Weiss in Kindl iz Prage. — Küntzel iz Berolina. — Hemmer iz Aachen-a. — Mrak iz Železnikov. — Antončič iz Razdrtega. — Plešnik iz Št. Pavla. — Gilly iz Višnje Gore. — Vetter iz Egipta. — Schmelz iz Beljaka. — Prossinagg iz Hrastnika. — Preissler iz Jablonca. — Strafella iz Tržiča. — Riedel iz Kočevja. — Gorup z Reke. — Auchmann in Leder iz Gradca. — Traun iz Celja.

Pri *bavarskem dvoru*: Seničar iz Gradca. — Dejmek iz Lišora na Češkem.

Pri *Južnem kolodvoru*: Lisec iz Beljaka. — Meden iz Begunj. — Simončič iz Črnomlja.

Pri *avstrijskem caru*: Germoschek iz Rajhenburga. — Omersa ml. iz Kranja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
23	7. u. zjut.	729·4	11·2	brezv.	oblačno	2·20 dež
	2. u. pop.	730·0	14·8	sl. svzh.	„	
	9. u. zveč.	731.2	12·2	sl. vzh.	„	

Srednja temperatura 12·7°, za 2·9° nad normalom

Tržne cene v Ljubljani

dné 21. aprila.

	gl.	kr		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	50	Speh povojen, kgr.	—	64
Rež, „	5	50	Surovo maslo, „	—	78
Ječmen, „	6	—	Jajce, jedno	—	2
Oves, „	6	65	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	5	—	Telečje „ „	—	58
Koruza, „	5	65	Svinjsko „ „	—	66
Krompir, „	1	42	Koštrunovo „ „	—	40
Leča, hktl.	12	—	Piščanec	—	75
Grah, „	12	—	Golob	—	20
Fižol, „	8	—	Seno, 100 kgr.	3	38
Maslo, kgr.	—	98	Slama, 100 „	2	87
Mast, „	—	68	Drva trda, 4 kub. m.	6	
Špeh svež, „	—	58	„ mehka, 4 „ „	4	80

Za Šmarnice: 218 5—4

Slava Bogu.

II. del.

23 Marijnih pesmi

za mešan zbor.

zložila in izdala

P. Angelik Hribar in **P. Hugolin Sattner.**

Založil ljubljanski frančiškanski samostan.

Tisk Miličev. — Partitura velja **1 gld.**, vsak glas **15 kr.** brez poštnine. — Dobiva se edino v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

Tudi **I. del — Mašne pesmi** — je še na razpolago. Partitura velja **80 kr.**, vsak glas **15 kr.**

Nalaganje kapitalov.

4% zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva, ustanovljenega 1842.

Pupilarno varna,
fatiranja prosta,
kavcijsko sposobna, tudi za **vojaške ženitvene kavcije** porabljiva.

Hipotekovana v prvi vrsti, brez izjeme na posestvih vpisanih v deželni deski. Izključena so zagotovila na hiše in kmetska zemljišča.

Hipotekarna vrednost: Na vsacih 100 gld. zastavnih pisem pride **hipotekarnega pokritja** gld. 253·33.

Varnost prve vrste z do prve polovice njih vrednosti zastavljenimi posestvi, vpisanimi v deželni deski, z zavezo zemljiško-kreditnega društva z vsemi svojimi aktivami in rezervnimi zakladi, poleg tega še kakor pri avstro-ogerski banki s pravico politične eksekucije.

Ta zastavna pisma dobé se vselej po dnevnem kurzu v

J. C. Mayer-ja menjalnici v Ljubljani. 178 12—12

Koverte s firmo priporoča Katoliška Tiskarna po nizkej ceni.

Lepa mladinska knjižica!

Primerno darilo so:

Pomladni glasi

posvečeni

SLOVENSKI MLADINI.

IV. zvezek.

Uredil

IVAN ŠTRUKELJ.

Založili sotrudniki.

Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

1894.

Četrti zvezek „Pomladnih glasov“ upa, da se bode vsestransko močno priljubil slovenski mladini in mladinoljubom po svoji mikavni in različni vsebini (življenjepis Valvasorjev, s sliko slavnega moža, mična narodna pripovedka v verzih, več povestic, med nje uvrstene pesmice, daljša otroška igra), zlasti pa se nadeja prijateljev zaradi letos mnogo lepše zunanje oblike, (nove črke, barvan okvir) in precéj večjega obsega, kakor druga leta.

Cena mehko vezanemu izvodu je **25 kr.**, trdo vezanemu pa **35 kr.**, po pošti **5 kr.** več.

Naročnino sprejema **Ivan Štrukelj**, bogoslovec v Ljubljani, in **Katoliška Bukvarna**.

II. in **III. zvezka** je tudi še nekoliko izvodov na razpolago, mehko vezan po **20 kr.**, trdo vezan po **30 kr.**

Lepa mladinska knjižica!

Dunajska borza.

Dné 24. aprila.

	gld.	kr.
Papirna renta 5%, 16% davka	98	45
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	25
Zlata renta 4%, davka prosta	119	80
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97	65
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1005	—
Kreditne akcije, 160 gld.	352	50
London, 10 funtov strl.	125	—
Napoleondor (20 fr.)	9	93
Cesarski cekini	5	89
Nemških mark 100	61	17½

Dné 23. aprila.

	gld.	kr.
Ogerska zlata renta 4%	118	80
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95	10
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147	50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158	—
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197	25
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	50
4% kranjsko deželno posojilo	97	60
Kreditne srečke, 100 gld.	199	25
St. Genóis srečke, 40 gld.	70	75
4% srečke dunajske parobrodne družbe	142	75
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18	70
Rudolfove srečke, 10 gld.	22	75
Salmove srečke, 40 gld.	74	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	49	—
Ljubljanske srečke	23	25
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150	75
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2995	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105	75
Papirnih rubeljev 100	133	75

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanje** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh**, potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.**

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Andrej Kalan. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.